

# TOIPILAS

## Klassikot kiertueella 2017 – vinkkejä kouluille ja ryhmille

Ateneumin rakastetuimpiin kuuluvat klassikot – Helene Schjerfbeckin *Toipilas* (1888) ja Eero Järnefeltin *Raatajat rahanalaiset / Kaski* (1893) – tekevät kiertueen Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi yhteentoista suomalaiseen taidemuseoon. Toipilas nähdään Maarianhaminassa, Tampereella, Kokkolassa, Kemissä, Inarissa ja Raumalla sekä Kaski Turussa, Hämeenlinnassa, Lappeenrannassa, Joensuussa ja Jyväskylässä.

Tästä löydät ehdotuksia keskustelunaiheiksi museossa sekä myös koulussa ja kotona ennen tai jälkeen museovierailun. Ateneumin taidemuseon teoksia voi käyttää lähtökohtana ja aineistona paitsi kuvataiteen, myös muiden oppiaineiden opetuksessa (historia, äidinkieli ja kirjallisuus, vieraat kielet). Kannustamme vapaaseen assosiointiin, asioiden taustoittamiseen Suomen ja maailmanhistorian kautta sekä kuvien linkittämistä kunkin katsojan omaan arkielämään.



### HELENE SCHJERFBECK (1862–1946)

#### Toipilas, 1888

Öljy, 92 x 107 cm

Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo

Kuva: Kansallisgalleria / Yehia Eweis

Teos on maalattu Englannin Cornwallissa St. Ivesin kylässä. Helene Schjerfbeck vieraili seudulla kahteen otteeseen 1880-luvun lopulla. Mallina oli vilkas noin kuusivuotias tyttö, jolle tuskastunut opettaja antoi mielellään vapaata taiteilijoiden mallina oloa varten. Maalaus oli valmistumisvuotenaan esillä Pariisin Salongin näyttelyssä nimellä *Première verdure*, ensi viherryks.

Sairas lapsi oli ajan taiteessa usein toistuva aihe, mutta Schjerfbeckin teos kertoo yhtä paljon elämäntaiteiden palautumisesta. Sivellintyöskentely on eloisaa ja valon käsittely lähenee impressionismia. Teos sai Pariisissa kiitosta. Vastaanotto kotimaassa oli aluksi ristiriitainen – teknistä suoritusta kiitettiin, mutta teosta pidettiin toisaalta liiankin realistisena. Suomen Taideyhdistys päätti kuitenkin ostaa Toipilaan, ja se liitettiin Ateneumin kokoelmiin pian valmistumisensa jälkeen.

Helene Schjerfbeckin taiteilijanura oli poikkeuksellisen pitkä ja tuottelias.

Hän aloitti taideopinnot 11-vuotiaana ja ehti elämänsä aikana maalata yli tuhat teosta.

Taiteilijantie ulottui 1870-luvun historiamaalauksista aina 1940-luvun modernistisiin virtauksiin.

#toipilas



ATENEUM



## VINKKEJÄ KESKUSTELUUN JA TEHTÄVIIN

Valitkaa joitakin seuraavista kysymyksistä ja pohtikaa niitä katsoessanne maalausta tai siitä otettua valokuvaa.

1. Mihin kiinnität kuvassa huomiosi ensimmäiseksi? Miksiköhän?
2. Mitä kuvassa on meneillään?
3. Mitä voisi olla tapahtunut ennen kuvaa, entä mitä voisi tapahtua kuvan tilanteen jälkeen?
4. Jos antaisit kuvalle nimen, mikä se olisi? Selvitä sitten maalauksen nimi: mitä se kertoo sinulle?
5. Kuvan henkilö: Mitä voit päätellä hänen kasvoistaan, ilmeestään, eleestään, asennostaan tai vaatteistaan? Mitä hän kenties ajattelee?
6. Voitko päätellä, missä ja milloin kuva on maalattu? Perustelee.
7. Mikä on kaunista (ja vastakohtana: mikä on rumaa)?
8. Onko sinun omassa elämässäsi jotain samaa kuin kuvassa? Näetkö jotain tuttua?
9. Kuvakulmat: miten keskushahmo ja esineet on sommiteltu kuvaan? Näkyvätkö ne suoraan edestä vai sivusta, alhaalta vai ylhäältä päin?
10. Miten valo ja varjo on käytetty – miten ne vaikuttavat tunnelmaan?

## LATAA, TUUNAA JA ANIMOI!

Maalauksen kuva on ladattavissa Kansallisgallerian Flickr-sivustolla osoitteessa:

<https://www.flickr.com/photos/finnishnationalgallery/>

Voit vapaasti käyttää sivuston kuvia omiin tarkoituksiisi mitä mielikuvituksellisimmilla tavoilla!

## LISÄÄ VINKKEJÄ JA TEHTÄVIÄ: [www.klassikotkiertueella.fi](http://www.klassikotkiertueella.fi)

Nettisivuilta löydät myös uudet lyhytelokuvat maalauksista, tietoa Ateneumin tuottamasta kiertueesta sekä kuulumisia matkan varrelta.

**#klassikotkiertueella #toipilas**